

ကိုးပံးယီ ၂၀၁၄နံၣ် ပှၤကညီနီၣ်ဂံၢ်ဒီးဟံၣ်ဒူတဖၣ် ‘ဖးဖီမုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’ တၢ်ဂ့ၢ်ကြၢးသ့ၣ်ညါတဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီး ‘ဖးဖီမုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’ တၢ်ပာ်ဖျါဆိအစၢ

ဤဘာသာပြန်ဆိုမှုများသည် အလွတ်သဘောပြန်ဆိုမှုများဖြစ်ပါသည်။ သေချာစွာ စိစစ်အတည်ပြုလိုပါက အောက်ဖော်ပြပါ ဝဘ်ဆိုဒ်တွင် လွှင့်တင်ထားသော မြန်မာ/အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေမှုများနှင့် တိုက်ဆိုင်ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

<http://www.dop.gov.mm/?p=4618>

သို့ မဟုတ်

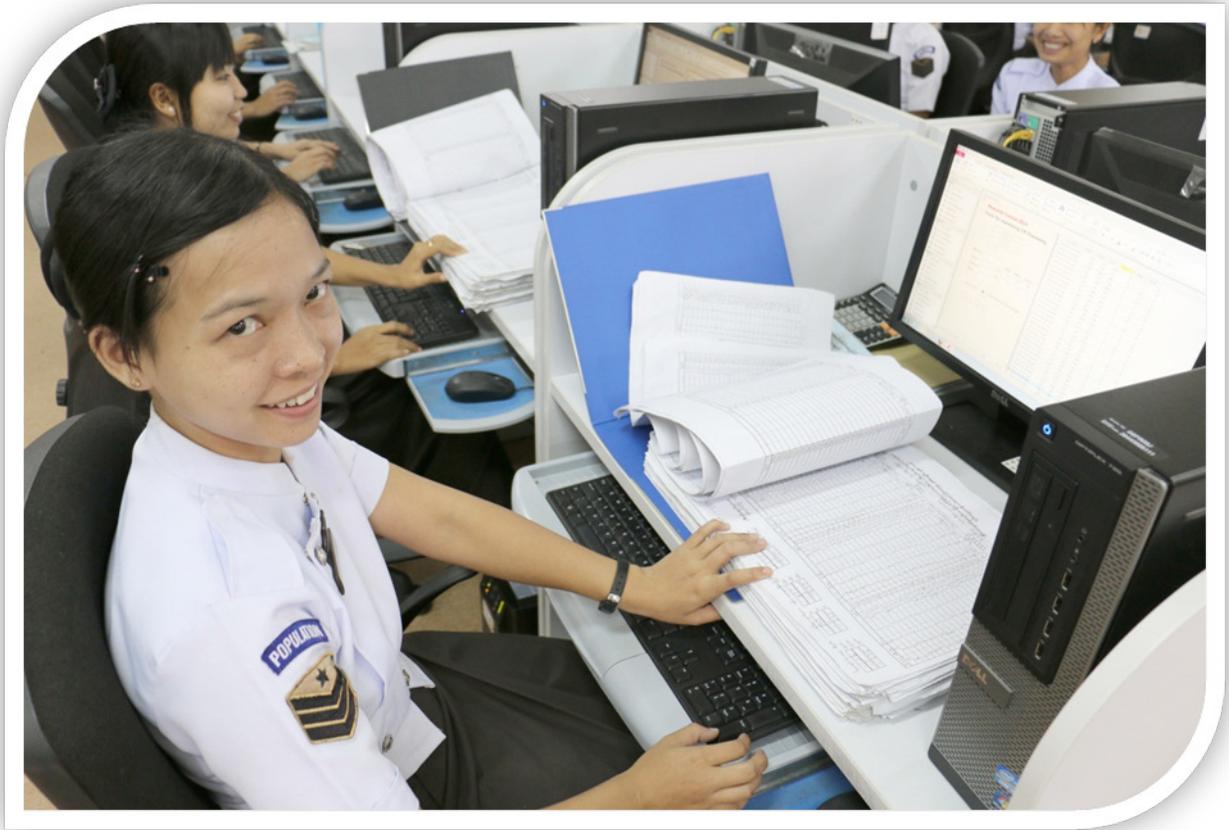
<http://countryoffice.unfpa.org/myanmar/2014/12/19/11162/toolkit/>

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ကီၢ်ပံၤယီၤ ၂၀၁၄န့ၣ် ‘ဖးဖီမုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’တၢ်ပၢ်ဖျါဆိအစၢ ကဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤအီၤလၢ ၂၀၁၄န့ၣ် လါအီၤကူၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.တၢ်ပၢ်ဖျါဆိအစၢအံၤ မ့ၢ်ကီၢ်ပံၤယီၤဒီဘၣ် ‘ဖးဖီမုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’တၢ်ထၢဖျါစရီဖဲ ၂၀၁၄န့ၣ် လါမ့ၢ်ဒီးလါအ့ၣ်ဖျါ အပူၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ထၢဖျါအဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်မၤအီၤဒဲလဲၣ် ဒီးတၢ်ထၢဖျါစရီအစၢ ကဘၣ်တၢ်ပၢ်ဖျါအီၤဖဲလဲၣ်န့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နကအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါန့ၣ်လီၤ.ကမ့ၢ်ဂံၢ်သဟီၣ်ဝဲၤကျါ ပၢ်ဖျါ “တၢ်သံကွၢ်ဒီးတၢ်စံးဆၢ”လၢ ပုၤသးအိၣ် သ့ၣ်ညါတဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

1- ကီၢ်ပံၤယီၤ ပုၤကညီနီၢ်ဂံၢ်ဒီးဟံၣ်ခူၣ်တဖၣ် ‘ဖးဖီမုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’ ၂၀၁၄န့ၣ်သ (Kayin Sagaw)
တၢ်ဂ့ၢ်ကြးသ့ၣ်ညါတဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီး ‘ဖးဖီမုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’တၢ်ပၢ်ဖျါဆိအစၢ

၁. ဖဲ ၂၀၁၄ နှ် လါမုာ်/လါအုဏ်းဖဲဖိမုာ်လံာ်ကွဲးရီ'အခါ ပဘဏ်တၢ်ထၢဖိဏ်ဃုာ်ဃုာ်ယုာ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ထၢဖိဏ်အစၢတဖၣ်အံၤ ကဘဏ်တၢ်ထုးထီၣ်အိၤအဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ် ပသးအိၣ်သ့ၣ်ညါဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လၢ'ဖဲဖိမုာ်လံာ်ကွဲးရီ'အပူၤ ကဘဏ်တၢ်ထုးထီၣ်အိၤလၢ အဆီ(၃)ဆီန့ၣ်လီၤ.

၁. တၢ်ပာ်ဖျါဆိပုၤကညီနီၢ်ဂံၢ်အစၢ- လါအိကူၣ် ၂၀၁၄ နှ်

၂. တၢ်ပာ်ဖျါလီၤတံၢ်- လါမုာ် ၂၀၁၅ နှ်

၃. တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးလၢအဘဏ်ဃးဒီး'ဖဲဖိမုာ်လံာ်ကွဲးရီ'အစၢ တဖၣ်အံၤကဘဏ်တၢ်ပာ်ဖျါအိၤ အစဲၤခံကတၢ်ဖဲ လါနီၣ်ဝဲဘဏ် ၂၀၁၅ နှ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် ဘဏ်တၢ်ဂံၢ်ဒွဲးအိၤဝံၤန့ၣ်ဒီး ကမုာ်ဂံၢ်သဟီၣ်ပၤဆုာ်ဝဲၤကျိၤ ကတဲဖျါထီၣ် နံၤသီလၢကထုးထီၣ်ရၢလီၤတၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.'တၢ်ထုးထီၣ်ရၢလီၤနံၤသီ'တချုးတုၤ တနွံအလိာ်ကဘဏ် တၢ်ပာ်ဖျါဝဲဒၣ်လီၤ.

တၢ်ပၢ်ဖျါဆိပုၤကညီနီၢ်ဂံၢ်အစၢ

၁.ဘၣ်မနုၤအယံ တၢ်ပၢ်ဖျါဆိပုၤကညီနီၢ်ဂံၢ်အစၢယံဝဲ ၄လါန့ၣ်လဲၣ်.

တချုး 'ဖးဖိမုၢ်လံၣ်ကွဲးရီ' တၢ်ထၢဖျါအခါန့ၣ် ကီၢ်ပံၤယီၤဘၣ်တၢ်နီၤဖးအီၤလၢ လီၤကဝီၤ ၈၁၇၄၄လီၤန့ၣ်လီၤ.လီၤကဝီၤ တလီၢ်စံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤထၢဖျါတၢ်တၢ်ကၢကဘၣ်ထၢဖျါတၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲပုၤထၢဖျါတၢ်တၢ်ကၢ ကွဲးန့ၣ်ဟံၣ်ခူၣ်တၢ်ခူၣ် ဘၣ်တၢ်ခူၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ဝံၤန့ၣ်ဒီး ဘၣ်နီၤဖးက့ၤပိၣ်ခွါ/ပိၣ်မုၢ်အနီၢ်ဂံၢ်ဒီး ဘၣ်ကွဲးန့ၣ်ဝဲဒၣ်လၢစရိပၢ်ဖျါအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၢ်တလီၢ်အဂီၢ် စရိပၢ်ဖျါအိၣ်ဝဲတဘျီန့ၣ်လီၤ.တၢ်ထၢဖျါလံၣ်ပူၤကွဲးန့ၣ်တၢ်မ့ၢ်ဝံၤန့ၣ်ဒီး ကဘၣ်ကွဲးန့ၣ်လၢ စရိပၢ်ဖျါအပူၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ထၢဖျါလံၣ်ဒီး စရိပၢ်ဖျါအံၤ ဘၣ်တၢ်ဆုၤက့ၤအီၤဆူ န့ၣ်ပျံၣ်တီၢ် ကဗျါဂံၢ်သဟီၣ်ပၤဆုၤ ဝဲၤကျါန့ၣ်လီၤ.

ဖဲစရိပၢ်ဖျါတဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်သမံသမိးအီၤဝံၤအခါန့ၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ပၤန့ၣ်ဆူ ခိၣ်ဖျါထၢန့ၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ.တချုးလၢတၢ်ပၢ်ဖျါ.တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤကတဲၣ်ကတီၤကျိၣ်ထံၢ်တၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤ အိၣ်ဝဲအခါန့ၣ်နီၢ်ဂံၢ်လၢ ခိၣ်ဖျါထၢန့ၣ်အပူၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်/တဘျီန့ၣ် ပုၤဘၣ်သမံသမိးက့ၤအီၤန့ၣ်လီၤ.ဒ်သိးကလီၤတၢ်အဂီၢ်ဘၣ်တၢ်သမံသမိး ဝဲအဆိတဖၣ်အဆိအယံ တၢ်ဆၢကတီၢ်ယံၣ်တ့ၢ်မးန့ၣ်လီၤ.တၢ်ပၢ်ဖျါဆိပုၤကညီနီၢ်ဂံၢ်အစၢဒၣ်လဲၣ် ယံၣ်ဝဲဒၣ် ၃-၄လါ န့ၣ်လီၤ.

၂. တပ်ပယ်ဖျါဆိပုကညီနီဂံအဂီ တဂ်ဂါတဖှ်ဘဉ်တဂ်မးန့ၢ်အိဖဲလဲၣ်.

နီဂံအံၤ ပမးန့ၢ်လၢ တဂ်ထာဖှ်လီၤကဝီၤသ့ၣ်တဖှ် အစရီပံၤဖှ်ပူၤန့ၢ်လီၤ.ပုထာဖှ်တဂ်သ့ၣ်တဖှ်ဘဉ်ကွဲးန့ၢ် ပုကညီနီဂံဆူစရီပံၤဖှ်ပူၤအပူၤဒီး ပုသမံသမိးစရီ ဘဉ်မးလီၤတံၢ်ဝဲဒၣ်လီၤ.စရီပံၤဖှ်ပူၤအိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီး ပုကညီ မုၢ်/ခွါနီဂံလၢအိၣ်လၢဟံၣ်န့ၢ် ဒီး ပုကညီနီဂံလၢ အိၣ်လၢတဂ်ကရၢကရီအပူၤန့ၢ်လီၤ.တဂ်ထာဖှ်လီၤကဝီၤ သ့ၣ်တဖှ်စရီပံၤဖှ်ပူၤ တဂ်ဂါသ့ၣ်တဖှ်အံၤဘဉ်တဂ်မးန့ၢ်အိၣ်ဆူ ခိၣ်ဖျါထာၣ်အပူၤဒီးဘဉ်တဂ်သမံသမိးဝဲဒၣ် လၢ န့ၢ်ပံၤတီၢ်ကမုၢ်ဂံၢ်သဟီၣ်ပာဆုၢ်ဝဲကျါန့ၢ်လီၤ.

၃. တဂ်ဂါမနုၤတဖှ်ကဘဉ်တဂ်ပယ်ဖျါအိၣ် လၢတဂ်ပယ်ဖျါဆိပုကညီနီဂံအစၢအပူၤန့ၢ်လဲၣ်.

လၢတဂ်ပယ်ဖျါဆိပုကညီနီဂံအစၢအပူၤန့ၢ် ကီၢ်ဒိၣ်လီၤကဝီၤကီၢ်မုၢ်ကီၢ်ဆဉ်လီၤကဝီၤတဖှ်အပူၤ ဟံၣ်န့ၢ်ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်ခွါ နီဂံတဖှ် ကဘဉ်တဂ်ပယ်ဖျါဝဲဒၣ်လီၤ.တဂ်ပယ်ဖျါအံၤအပူၤ ဝုၢ်တကူၣ်၊ဝုၢ်မါတလုၤန့ၢ်ပံၤတီၢ်ဝုၢ်ဖးဒိၣ်သ့ၣ်တဖှ်ဒီး ဝုၢ်လၢကီၢ်ဒိၣ်လီၤကဝီၤ/လီၤကဝီၤ သ့ၣ်တဖှ်အပူၤပုကညီနီဂံ ကဘဉ်တဂ်ပယ်ဖျါစ့ၢ်ကိးန့ၢ်လီၤ.ပုကညီနီဂံလၢ အိၣ်တုၢ်သ့ၣ်တဖှ်အံၤ ကဘဉ်တဂ်ပယ်ဖျါဝဲဒၣ်လၢ တဂ်ပယ်ဖျါလီၤတဂ်အပူၤ ဖဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ် လါမ့ၢ်န့ၢ်လီၤ.မုၢ်ဝံၤန့ၢ်ဒီး ဟံၣ်န့ၢ်တဂ်ဂါတဖှ်၊တဂ်ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့၊ မိၢ်ဒီးဖဲသ့ၣ် ဝဲန့ၢ်အဖီလၢအတၢ်ဆူးကွဲးသးအဂုၢ်သ့ၣ်တဖှ် စ့ၢ်ကိးကဘဉ် တဂ်ပယ်ဖျါထီၣ်လၢ အတၢ်ဂုၢ်ဒၣ်ဝဲ ဖဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ် လါနီၣ်ဝဲဘဉ်န့ၢ်လီၤ.

၄. ဖဲလီၤယဲၤဘဉ်ဂီၤဖျါအတၢ်မးကတီၢ်ခါန့ၢ် တဂ်ပယ်ဖျါဆိအစၢကဘဉ်တဂ်ထူးထီၣ်ရၢလီၤဝဲဒၣ်လဲၣ်.

တဂ်ပယ်ဖျါဆိအစၢ အဂီၢ်တဂ်ဂါတဂ်ကျါတဖှ်အံၤပမးန့ၢ်လၢ တဂ်ထာဖှ်စရီပံၤဖှ်ပူၤန့ၢ်လီၤ.စရီပံၤဖှ်ပူၤသ့ၣ်တဖှ် အံၤ တဘဉ်တဂ်ဖးအိၣ်လၢ လီၤယဲၤဘဉ်ဂီၤဖျါစဲးန့ၢ်ဘဉ်.တဂ်ဂါသ့ၣ်တဖှ်အံၤ ဘဉ်တဂ်မးန့ၢ်ဆူခိၣ်ဖျါထာၣ်အပူၤ န့ၢ်လီၤ.လီၤယဲၤဘဉ်ဂီၤဖျါစဲးအတၢ်ဖးလၢ စရီပံၤဖှ်ပူၤသ့ၣ်တဖှ်အံၤ ကမ့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢ တဂ်ပယ်ဖျါလီၤတဂ်အဂီၢ်ဒီး ယံၣ်ဝဲဒၣ်လၢ အလါန့ၢ်လီၤ.ကဘဉ်ဖးဝဲ တဂ်သံကွၢ်လံၣ်အဘဉ် ၁၁ကကွၢ်အယံ ကယံဝဲဒၣ်တုၤလၢ ၂၀၁၄န့ၢ် လါနီၣ်ဝဲဘဉ်န့ၢ်လီၤ.မုၢ်ဝံၤဒီးတဂ်ဂါတဂ်ကျါတဖှ် ဘဉ်တဂ်သမံသမိးဝဲဒၣ် မ့ၢ်လီၤတဂ်န့ၢ်မး ကဘဉ်တဂ်ထူးထီၣ်ရၢလီၤ ဝဲဒၣ်လီၤ.

၅. တၢ်ပၣ်ဖျါဆိအစၢဒီး တၢ်ပၣ်ဖျါလီၤတၢ် ကဒ်သိးလိာ်အသးန့ၣ်ဧါ.

တၢ်ပၣ်ဖျါခံမံၤအံၤ တမ့ၢ်ကလိးကလိာ်လိာ်အသးဘၣ်ဒီး တၢ်လီၤဆီကအိၣ်တဆံးတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ပၣ်ဖျါဆိအပူၤ တၢ်ကမၢ်ကအိၣ်တဆံးတက့ၢ် ခိဖျါလၢပုၤထၢဖိၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ကမၢ်အယိန့ၣ်လီၤ.ဖဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ကွဲးန့ၣ်အိၣ်ဆူ စရိပၣ်ဖိၣ်အပူၤအခါန့ၣ် တၢ်ကွဲးကမၢ်အိၣ်ထီၣ်သ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပၣ်ဖျါလီၤတၢ်အပူၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ,နီၣ်ဂံၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤလီၤတၢ်လၢခိၣ်ဖျါထၢၣ်အယိ တၢ်ကမၢ် တမ့ၢ်ကအိၣ်ဝဲန့ၣ်ဘၣ်.အယိ တၢ်ပၣ်ဖျါဆိ ဒီး တၢ်ပၣ်ဖျါလီၤတၢ်အပူၤ တၢ်တဒ်သိးလိာ်သးအိၣ်ဝဲဒၣ်သ့န့ၣ် ကြးန့ၣ်ညါနီၣ်ပၢ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်လၢတၢ်ကိးအိၣ်လၢ 'တၢ်ပၣ်ဖျါလီၤတၢ်'အယိကမ့ၢ် တၢ်ပၣ်ဖျါလၢခံကတၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲ ၂၀၁၅န့ၣ် လၢမ့ၢ် တၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤ'တၢ်ပၣ်ဖျါလီၤတၢ်'အံၤန့ၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤကမ့ၢ် တၢ်လီၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. 'ဖးဖိမုၢ်လိာ်ကွဲးရီ'လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ် ထံကီၢ်အဂၤစ့ၢ်ကိး ဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဒဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

၆. တၢ်ပၣ်ဖျါဆိအစၢ အံၤကဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤအိၣ်လဲၣ်.

တၢ်ပၣ်ဖျါဆိအစၢအံၤ ကဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤလၢ လိာ်လိာ်စရိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တကဒ်ဘၣ် ကဘၣ်တၢ်ဘၣ်ဖျါလၢ ဘီမုၢ်စၢဖိၣ်ကမ့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်ကျိၣ်စ့ကရၢ(UNFPA)ဒီး ကမ့ၢ်ဂံၢ်သဟီၣ်ပၢ်ဆၢဝဲကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်(website)အပူၤန့ၣ်လီၤ. နီၣ်တဂၤ(မ့)တၢ်ကရၢကရိတခါ မ့ၢ်သးအိၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါအံၤန့ၣ်ဒီး မၤန့ၢ်အိၣ်သ့လၢ(website)အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ပၣ်ဖျါ ဆိအစၢ ကဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤဖဲ ၂၀၁၄န့ၣ် လၢအိၣ်ကူၣ်အကတၢ်တနံၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အစၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဘၣ်တၢ်ပၣ် ဖျါဒုးသ့ၣ်ညါခိဖျါလၢ မံဒ်ယၢ်(media)သ့ၣ်တဖၣ်.တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ရီဖိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.ကဘၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆူ တၢ်ပၢ်တၢ်ပြးဝဲကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးကီၢ်ရၢၣ်.ကီၢ်ဆၢဝဲဒၣ်ဒီး တဖၣ်အအိၣ် တကဒ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကတုၤဆူ ပုၤကိးဂၤဒဲးအအိၣ်ဒီး ပုၤကနီၣ်ပၢ်အိၣ်အဂီၢ်ကဘၣ်တၢ်သုးကျဲၤဝဲဒၣ်လီၤ.

၇. မတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကစူးကါ တၢ်ပၣ်ဖျါဆိအစၢအံၤန့ၣ်လဲၣ်.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် ဖဲတၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤဝံၤန့ၣ်ဒီးပုၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤထံဂၤကီၢ်ဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကစူးကါဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ပၣ်ဖျါအံၤ မၤန့ၣ်အိၤသ့ၣ်လၢလံာ်စရိဒီး ခိၣ်ဖျါထၢၣ်လံာ်စရိခံမံၤလိာ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.ပုၤလၢအစူးကါတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လိာ်ဒၣ်ထံတမံၤလၢ ကအၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ပၣ်ဖျါဝဲတၢ်အထံးအခံလၢမၤန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

‘ဖးဖိမုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’တၢ်ပၣ်ဖျါလီၤတၢ်

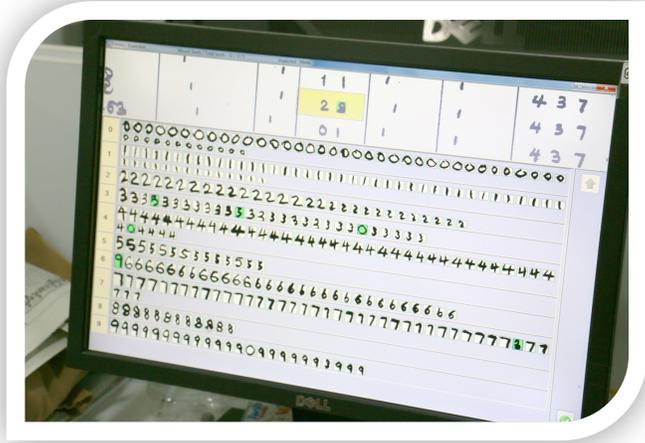
၁.တၢ်ပၣ်ဖျါလီၤတၢ်အဂီၢ် တၢ်ဂ့ၢ်အထံးအခံတဖၣ်ဘၣ်တၢ်မၤန့ၣ်အိၤဖဲလဲၣ်.

တၢ်ပၣ်ဖျါလီၤတၢ်လၢ လါမ့ၤ၂၀၁၅န့ၣ်အဂီၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်မၤန့ၣ်လၢ ဟံၣ်ခူၣ်ဒီးတၢ်ကရၢကရီအပူၤပုၤကညီနီၢ်ဂံၢ်လၢ အဘၣ်တၢ်ထၢဖိၣ်အိၤလၢ ပုၤထၢဖိၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ထၢဖိၣ်လံာ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဆုၤက့ၤဆူ န့ၣ်ပံၣ်တီၢ် ‘ကဗျါဂံၢ်သဟီၣ်ပၤဆုၤဝဲကျိၤ’ ဖဲလါမ့ၤ ၂၀၁၄န့ၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.တၢ်ထၢဖိၣ်လံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဖးအိၤလၢ လီၤယဲၤဘၣ်ဂီၤဖျါစဲးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒ်သိးတၢ်ဆၢကတီၢ်တယံာ်အဂီၢ် စဲးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်သူအိၤဒီး တၢ်အစၢကဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်အိၤချ့ န့ၣ်လီၤ.လီၤယဲၤဘၣ်ဂီၤဖျါတၢ်မၤအံၤ ကဝံၤဝဲဖဲ ၂၀၁၄န့ၣ် လါနီၣ်ဝုဘၢၣ်ဒီး တၢ်သမံသမိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ တၢ်မၤလီၤတၢ်က့ၤ ‘တၢ်ပၣ်ဖျါလီၤတၢ်’ တၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ကပိာ်ထွဲထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂. ဘဉ်မနုၤအဃိ ‘ဖးဖိမုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’ အစာသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘဉ်တၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤလၢအဆိတဖၣ်အဆိန့ၣ်လဲၣ်.

ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢဒုးအိၣ်ထီၣ်ကျဲသန့ၤပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်မၤကရၤလၢအတဘဉ်ထွဲ လိာ်သးဒီးပဒိၣ်ပုၤဃုသ့ၣ်ညါတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ထံဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် သးအိၣ်သ့ၣ်ညါမၤန့ၢ် တၢ်ဂ့ၤလီၤတၢ်ဒီးလၢ ဆၢကတီၢ်အဘဉ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၤတနီၤ လၢတၢ်သမံသမိးအဂီၢ်ဒုၣ်လဲၣ် ယံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.အဃိ ဒ်သိးထံကီၢ်ပဒိၣ်၊ ကမျၢၢ်ဒီး ပုၤလၢသးအိၣ်ဒီးန့ၢ်တၢ်ဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ် တၢ်အစာတနီၤဘဉ်တၢ်ထုးထီၣ်ဆိပာ်ဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ. ‘ဖးဖိမုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’တၢ်ဂ့ၤခဲလၢာ် ကဘဉ်တၢ်ထုးထီၣ်အိၤအဂီၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ်ယံာ်တုၢ်မးန့ၣ်လီၤ.ခိဖျါလၢ တၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤလၢအဆိတဖၣ်အဆိအဃိ ပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါတဖၣ်လၢ တၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တအိၣ်ခိးဘဉ်ဝဲယံာ်ယံာ်ဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢာ်စ့ၤဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃. ဖဲတၢ်ထၢဖျိၣ်လံာ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်သမံသမိးအံၤလၢဝဲၤအးအခါ တၢ်ဘျီက့ၤအံၤသ့န့ၣ်ဧါ.

လီၤယဲၤဘျီဂီၤဖျါစဲးအံၤ ဖးဝဲသ့ ထဲဒၣ်လံာ်လၢအလီၢ်အိၣ်ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢ အဘၣ်တၢ်သဲၣ်လိတၢ်အံၤ အဂၤ(၇၀) ကခိးကွၢ်သမံသမိး တၢ်ထၢဖျိၣ်လံာ်ခဲလၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်ထၢဖျိၣ်လံာ်တနီၤဘၣ်အာဟးဂီၤ တဘၣ်တၢ်ကွဲးန့ၣ်အံၤဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်အယံ ပုၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကွဲးကွဲးက့ၤဝဲဒၣ်ဆူ လံာ်အသီတဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ပုၤသမံသမိးတၢ်အခိၣ် ကွၢ်က့ၤဝဲဒီးသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. လီၤယဲၤဘျီဂီၤဖျါအတၢ်ဖးမ့ၢ်ဝံၤန့ၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၤတၢ်ကျါသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ဘျီက့ၤအံၤသ့န့ၣ်ဧါ.

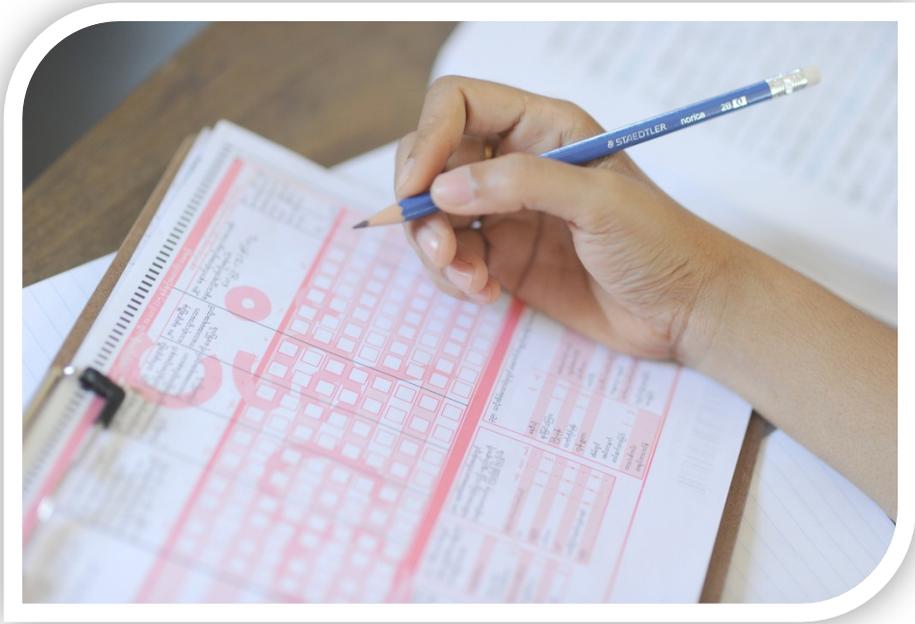
တၢ်ဘျီက့ၤအံၤတသ့ဘၣ်. တၢ်သံကွၢ်လံာ်တဖၣ်အံၤ ဖဲတၢ်ဖးအံၤလၢလီၤယဲၤဘျီဂီၤဖျါစဲးဝံၤန့ၣ်ဒီး တၢ်ဘျီက့ၤအံၤတ့ၤဝဲလၢဘၣ်. မ့ၢ်လၢပုၤကွဲးတၢ်အစုလီၢ်တရဲဒီး ခိၣ်ဖျါထၢၣ်ဖးလံာ်မဲၣ်ဖျါၣ်အံၤတသ့ဝဲအခါ မ့ၢ်အူကပီၤထီၣ်ဒီးပုၤကွၢ်ထွဲခိၣ်ဖျါထၢၣ်တဂၤကဘၣ် မၤလီၤတၢ်ဝဲလံာ်မဲၣ်ဖျါၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. အဒိ- ခိၣ်ဖျါထၢၣ်နီၤဖးဝဲ(၅)ဒီး(၈)တန့ၢ်အခါ ပုၤကွၢ်ထွဲခိၣ်ဖျါထၢၣ်အံၤကဘၣ်မၤလီၤတၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤကွၢ်ထွဲခိၣ်ဖျါထၢၣ်မ့ၢ်တလီၤတၢ်န့ၣ်ဒီး ကဘၣ်ဆူလံာ်မဲၣ်ဖျါၣ်အံၤဆူ ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ခိၣ် အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အူကပီၤထီၣ်ဝဲဒၣ်အတၢ်တၢ်လၢ ခိၣ်ဖျါထၢၣ်အတၢ်မၤအယံန့ၣ်လီၤ.

၅.လီယံဘွဲ့ဂီယူစဲးမုာ်ဟးဂီန့ဒီး တၢ်ကကဲထီၣ်ဒဲးလဲၣ်. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ကွဲးန့ဒီးအီၤလၢ စုလီၢ်န့ဒ်ခါ.

တမ့ၢ်ကဘၣ်တၢ်ကွဲးန့ဒီးအီၤလၢ စုလီၢ်န့ဒ်ဘၣ်.လီယံဘွဲ့ဂီယူစဲးလၢမၤတၢ်တဘျီဃီ အိၣ်ဝဲဒၣ်(၈)ဖျၢၣ်ဒီး အဂၤတဖျၢၣ်ဘၣ်တၢ်ပာ်အီၤ လၢတၢ်ကစုးကါအီၤတဘျီလၢ်လၢ်ဖဲ စဲးအဂၤတဖၣ်ဟါဂီၤဝဲအခါန့ဒ်လီၤ. လီယံဘွဲ့ဂီယူစဲးသ့တဖၣ် တညီန့ဒ်ဟးဂီဘၣ်ဆၣ်မုာ်ဟးဂီန့ဒီး ဒီပန့ၣ်လၢဘၣ်ဃးဒီးစဲးဖိကဟၣ်ပီညါ အ့ၣ်ကြံန့ၣ်ယၢၣ်တဖၣ် အိၣ်ခိးဝဲဒၣ်လၢၣ်ဆၢလၢၣ်ကတီၢ်လၢ ကဘျီစဲးတဖၣ်အံၤအဂီၢ်န့ဒ်လီၤ.လီယံဘွဲ့ဂီယူစဲး သ့တဖၣ် ဒီးခိၣ်ဖျၢၣ်ထၢၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့တဖၣ်အံၤ မုာ်ဟါဂီန့ဒ်ဒီး ဒ်သိးပုၤဘျီအီၤကသ့အဂီၢ် အ့ၣ်ကြံန့ၣ်ယၢၣ် လၢထံၣ်ဂၤကီၢ်ဂၤတဖၣ် သဲၣ်လိတ့ၢ် အ့ၣ်ကြံန့ၣ်ယၢၣ်လၢထံၣ်လီၢ်ကီၢ်ပူတဖၣ်န့ဒ်လီၤ.တၢ်ကမၣ်မုာ်အိၣ်တမံၤမံၤန့ဒ်ဒီး ထံၣ်ဂၤကီၢ်ဂၤအ့ၣ်ကြံန့ၣ်ယၢၣ်တဖၣ် မၤသကိးဃုၣ်တၢ်ဒီးထံၣ်လီၢ်ကီၢ်ပူၤ အ့ၣ်ကြံန့ၣ်ယၢၣ်ခီဖျိလၢ အ့ၣ်ထၢၣ်နဲး ဒီး ဃုၣ်ကွၢ်ဘျီက့ၤစဲးတဖၣ်အံၤသ့ဝဲန့ဒ်လီၤ.အဃိ တၢ်ဂ့ၢ်သဘၣ်ဘျီလၢ လီယံဘွဲ့ဂီယူစဲးသ့တဖၣ်အံၤတနါစိၤအိၣ် ဝဲန့ဒ်ဘၣ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ်အဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ်

၁.တၢ်ထၢဖျိၣ်လံာ်အလီၤ လၢမနုၤအဃိ ဘၣ်တၢ်ကွဲးန့ဒ်ထဲဒၣ်လၢ စၢၢ်ဘိန့ၣ်လဲၣ်.

တၢ်စံးဆၢသ့တဖၣ်အံၤ လိာ်ဘၣ်ဝဲဒ်သိးတၢ်ကွဲးန့ဒ်အီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ဒ်လီၤ.တၢ်စံးဆၢကမၣ်တၢ်စံးဆၢလၢအလီၢ်က မၣ်သ့တဖၣ်အံၤ ခိၣ်ဖျၢၣ်ထၢၣ်ဖးဝဲတမ့ၢ်ကသ့န့ဒ်ဘၣ်.တၢ်စံးဆၢအံၤအပူၤ တၢ်ကမၣ်တဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲသ့န့ဒ်လီၤ.ဖဲတၢ် ကွဲးကမၣ်အိၣ်ထီၣ်န့ဒ်ဒီး ပုၤကွဲးတၢ်တဂၤကဘၣ်ဘျီက့ၤဝဲန့ဒ်လီၤ.တၢ်ဘၣ်လိာ်ဘၣ်စးမုာ်အိၣ်န့ၢ်မး လီယံဘွဲ့ဂီယူစဲး ဖးဝဲကသ့န့ဒ်လီၤ.

- (Ball Pen)တဘၣ်တၢ်သူအီၤန့ၣ် အိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အကျိၤန့ဒ်လီၤ. ခ) အခိၣ်စူမၤထူၣ်ဖျိတၢ်သံကွၢ်လံာ်သ့ဝဲန့ဒ်လီၤ.
- ၂) တၢ်ကမၣ်မုာ်အိၣ်ထီၣ်ဒီး ကထုးသံမဲၣ်ထံ(Ink)အဂီၢ်တညီန့ဒ်ဘၣ်. ဃ)မဲၣ်ထံ(Ink)အံၤ မၤဘၣ်အလံာ်ဒီး မၤဟါဂီၤ ကွံၣ်လံာ်တၢ်သံကွၢ်သ့ဝဲန့ဒ်လီၤ. င) Gel Pen သ့တဖၣ်အံၤမၤဘၣ်အလံာ်ဒီး ကဲထီၣ်တၢ်တံာ်တံာ်ဖဲ လီယံဘွဲ့

ဂီၤဖျါတၢ်ဖးအခါန့ၣ်လီၤ.

လာတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအယိဒီး တၢ်ထၢဖိၣ်လံာ်အလီၤ ဘၣ်တၢ်ကွဲးန့ၣ်ထဲဒၣ်လၢ စၢၢ်ဘိန့ၣ်လီၤ.

၂. ‘ဖးဖိမုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’ အစၢသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ရၢလီၤအိၤန့ၣ်ဒီး မ့ၢ်ယကဘၣ်ပုၤလံာ်အံၤန့ၣ်ဧါ.

‘ဖးဖိမုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’အစၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ နမၤန့ၣ်အိၤသ့ၣ်ဖိဖျါလၢ လံာ်ခိၣ်ဖျါထၢၣ်(Website)အပူၤသ့ၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ် အပူၤမ့ၢ်ဒၣ်ခိၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ.‘ဖးဖိမုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’ဝဲၤဒီး ကဟ့ၣ်နီၤလီၤလံာ်အစၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဆူ ဖျၢၣ်စိမိက့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး လံာ်ကွၢ်ဒီးအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃. တၢ်ထၢဖိၣ်တၢ်မၤတဖၣ်အံၤ ပုၤမ့ၢ်သးအိၣ်သ့ၣ်ညါအါထီၣ်န့ၣ်ဒီး မ့ၢ်ကဘၣ်မၤဝဲဒ်လဲၣ်.

ကမုၢ်ဂံၢ်သဟီၣ်ဝဲကျါဒီး ဘိမုၢ်စၢဖိၣ်ကမုၢ်နီၢ်ဂံၢ်ကရၢ(UFPFA) မၤသကိးတၢ်ဒီး ဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၣ်ဒ်သိး ပုၤကဟဲကွၢ်ကိဆူ တၢ်ထၢဖိၣ်ဝဲကျါဖဲ န့ၣ်ပံၣ်တီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ကွၢ်ကိတၢ်မၤအဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ စထီၣ်ဝဲဒၣ်ဖဲ ၂၀၁၄န့ၣ် လါမ့ၢ် ဒီးမံဒိၣ်ယၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူ/ထံဂၤကီၢ်ဂၤတၢ်ကရၢကရိလၢအဘၣ်ဃးဒီး ပုၤကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်ပုၤမၤတၢ်လၢ အဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်အတၢ်မၤ သ့ၣ်တဖၣ်ဟဲဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ပကွဲးမုၢ်ဘၣ် ထံဖိကီၢ်ဖိတၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကဟဲဒီးကွၢ်ကိမၤလိတၢ်မၤအဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. (Website)လၢအဘၣ်ဃးဒီး (UNFPA)ဒီး ကမုၢ်ဂံၢ်သဟီၣ်ဝဲကျါအပူၤစ့ၢ်ကိး တၢ်ဖးတၢ်မၤအဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကွၢ်ကိမၤန့ၣ်အိၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. ယသးအိၣ်သ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်ယကမၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတဖၣ် ဖဲလဲၣ်န့ၣ်လဲၣ်.

မၤန့ၢ်သ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ ‘တၢ်ဟၤပုၤန့ၣ်ကီၢ်ဂ့ၢ်ဝီဒီးကမုၢ်ဂံၢ်သဟီၣ်ပဆၢဝဲကျါ’ သ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်ညါမၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါ

www.dop.gov.mm
<http://myanmar.unfpa.org/census>

မ့ၢ်နအိၣ်လၢ လီၢ်ကဝီၤ/ကီၢ်ဆၣ်အပူၤန့ၣ်ဒီး နမၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါသ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်လၢ ‘တၢ်ဟၤပုၤန့ၣ်ကီၢ်ဂ့ၢ်ဝီဒီး ကမုၢ်ဂံၢ်သဟီၣ်ပဆၢဝဲကျါ’ အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်သိးကဗုသုဉ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါအဂီၢ်-

www.dop.gov.mm

<http://myanmar.unfpa.org/census>

